

Studium v oblasti pedagogických věd – speciální pedagogika pro vychovatele a učitele MŠ se středoškolským vzděláváním

Studium je zakončené odevzdáním písemné závěrečné práce v rozsahu 45 normostran (81 000 znaků včetně mezer) a její obhajobou (odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce v souladu s předpisy příslušné vysoké školy), ústní zkouškou z oboru speciální pedagogika a ze zvolené specializace.

Závěrečná zkouška

Část povinná

- 1) Speciální pedagogika – ústní zkouška
- 2) Obhajoba závěrečné práce

Část povinně volitelná (student/ka si vybírá jednu specializaci)

Psychopedie

Somatopedie

Oftalmopedie

Etopedie

Logopedie

Surdopedie

Okruhy k závěrečné zkoušce Speciální pedagogika

1. Inkluzivní vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami – podmínky, spolupráce s SPC, služby poskytované žákům, učitelům běžných škol a rodičům. 2. Materiální a organizační podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání 3. Výukové strategie v inkluzivním vzdělávání. Individuální vzdělávací plán. 4. Strategie pro samostatné učení. Uveďte konkrétní příklad na Vámi vybraném žákovi se SVP. 5. Spolupráce s rodiči žáka se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí. Navrhněte vhodné strategie. 6. Podpůrná opatření, obecná charakteristika, legislativa. 7. Úloha asistenta pedagoga při společném vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků intaktních. 8. Pojetí, předmět a vymezení diagnostiky ve speciální pedagogice. 9. Přehled obecných a speciálních metod z hlediska speciálně pedagogické diagnostiky. 10. Hlavní oblasti diagnostiky ve speciální pedagogice. 11. Úkoly speciálně pedagogické diagnostiky v období předškolního věku. 12. Diagnostika školní zralosti a připravenosti pro zahájení povinné školní docházky. 13. Úkoly speciálně pedagogické diagnostiky v období školního věku. 14. Diagnostika profesní orientace u žáků se SVP, specifika. 15. Příklad mezioborové spolupráce u žáků se SVP.

Literatura:

- HAVEL, Jiří. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základní školy jako východisko inkluzivní didaktiky. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 256 s. ISBN 978-80-210-7150-6.
- KOPEČNÝ, Petr, Ilona BYTEŠNÍKOVÁ, Karel ČERVENKA, Lenka DOLEŽALOVÁ, Ilona FIALOVÁ,

Radka HORÁKOVÁ, Barbora CHLEBORADOVÁ, Petr KACHLÍK, Jana MAGEROVÁ, Ivana MÁROVÁ, Dagmar OPATŘILOVÁ, Petra RÖDEROVÁ, Evžen 38/66 ŘEHULKA, Věra VOJTOVÁ a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Reflexe speciálních vzdělávacích potřeb v edukačním procesu. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2018. 150 s. ISBN 978-80-210-9206-8. • Lechta, V. (ed.). Základy inkluzivní pedagogiky. Vydání první. Praha: Portál, s.r.o., 2010. s. 435. ISBN 978-80-7367-679-7. • Němec, Z., Šimáčková-Laurenčíková, K., Hájková, V. Asistent pedagoga v inkluzivní škole. Vydání první. Praha: PedF Univerzita Karlova, 2014. s. 80. ISBN 978-80-7290-712-0. • OPATŘILOVÁ, Dagmar. Pedagogicko – psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. 1. vyd. Tišnov.: SURSUM, 2006. 300 s. 4313/Pd-9/06-17/99. ISBN 80-210-3977-9. • PŘINOSILOVÁ, Dagmar. Diagnostika ve speciální pedagogice: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2007. 178 s. ISBN 9788073151423. • SVOBODA, Mojmir, Dana KREJČÍŘOVÁ a Marie VÁGNEROVÁ. Psychodiagnostika dětí a dospívajících. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. 792 s. Studium. ISBN 978-80-7367- 66-0.

Okruhy k závěrečné zkoušce – Psychopedie

1. Psychopedie: charakteristika, předmět, cíle, terminologie, mezioborová spolupráce. Trendy v současnosti, odborníci, literatura. Využití poznatků oboru ve školách. 2. Mentální postižení: charakteristika, etiologie, klasifikace. Možnosti podpory dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ. Sociálně podmíněné mentální postižení: charakteristika, projevy. Možnosti podpory dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ. 3. Dítě MŠ, žák ZŠ, student SŠ s poruchou autistického spektra: možnosti vzdělávání, diagnostika, charakteristika projevů a jejich řešení ve škole, úprava podmínek a prostředí. 4. Lehké mentální postižení: charakteristika, specifika osobnosti. Možnosti zařazení a podpory dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ. 5. Středně těžké mentální postižení: charakteristika, specifika osobnosti. Možnosti zařazení a podpory dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ. 6. Těžké a hluboké mentální postižení: charakteristika, specifika osobnosti. Možnosti zařazení a podpory dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ. 7. Downův syndrom: charakteristika, etiologie, klasifikace, specifika osobnosti. Možnosti podpory dětí MŠ, žáků ZŠ a studentů SŠ. Neziskové organizace. 8. Souběžné postižení více vadami: charakteristika, klasifikace. Možnosti zařazení dětí do MŠ, žáků do ZŠ a studentů do SŠ a vhodná intervence. 9. Poradenské služby pro děti, žáky a studenty s mentálním postižením ve škole a mimo ni. Legislativní ukotvení. Podpůrná opatření. 10. Možnosti vzdělávání dětí a žáků s mentálním postižením od předškolního věku po dospělost. Podpora v inkluzivní škole a speciální škole. Legislativní ukotvení. 11. Charakteristika RVP PV, RVP ZV, RVP ZŠS. Podpůrná opatření. Zásady práce s žákem s mentálním postižením a poruchou autistického spektra v inkluzivní a speciální škole. 12. Podpora dětí MŠ a žáků ZŠ s mentálním postižením a poruchou autistického spektra v oblasti komunikace, užití alternativní a augmentativní komunikace. 13. Komplexní diagnostika se zaměřením na mentální postižení a poruchy autistického spektra. Diagnostické domény. 14. Využívání terapií a intervencí u dětí, žáků a studentů s mentálním postižením ve škole. Neziskové organizace spolupracující se školami. 15. Spolupráce asistenta pedagoga s rodiči. Návrh pomůcek a intervencí pro využívání ve škole a v domácím prostředí.

Literatura:

• Bartoňová, M. (2013) Inkluzivní didaktika v základní škole se zřetelem na edukaci žáků s lehkým mentálním postižením. Brno: Masarykova univerzita. • Bazalová, B. (2014). Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje. Portál. • Bendová, P., Zíkl, P. (2011). Dítě s mentálním postižením ve škole. Grada. • Černá, M. (2015). Česká psychopedie. Karolinum. • Hrdlička, M., & Komárek, V. (eds.) (2014). Dětský autismus: Přehled současných poznatků (2nd ed.). Portál. • Lechta, V. (2011). Symptomatické poruchy řeči u dětí. (3rd ed.). Portál. • Müller, O. (ed.) & kolektiv. (2014). Terapie ve speciální pedagogice (2nd ed.). Grada. • Opatřilová, D. (2005). Metody práce u jedinců s těžkým

postižením a více vadami. Masarykova univerzita. • Ošlejšková, H., Vítková, M. et al. (2013). Východiska, podmínky a strategie ve vzdělávání žáků s těžkým postižením na základní škole speciální. Masarykova univerzita. • Selikowitz, M. (2005). Downův syndrom. Portál. • Šarounová, J. (2019). Metody alternativní a augmentativní komunikace. Portál. • Šustrová, M. (2004). Diagnóza: Downov syndróm. Perfekt. • Thorová, K. (2016). Poruchy autistického spektra. Rozšířené a přepracované vydání. Portál. • Valenta, M., Michalík, J., Lečbých, M. & kolektiv. (2018). Mentální postižení (2nd ed.). Grada. • Valenta, M., Müller O. (2013). Psychopedie: Teoretické základy a metodika (5th ed.). Parta. • Zezulková, E. (2011). Jazyková a komunikativní kompetence dětí s mentálním postižením. Ostravská univerzita. • Zíkl, P. (2012). Děti s tělesným a kombinovaným postižením ve škole. Grada.

Okruhy k závěrečné zkoušce – Somatopedie

1. Periodizace přístupů k osobám s postižením. Vznik a vývoj oboru somatopedie, hlavní představitelé oboru (Jedlička, Bartoš, Chlup, Bakule, Monatová, Kábele). 2. Současný systém výchovy a vzdělávání tělesně postižených, systém poradenství pro osoby s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním (SPC, mezioborová spolupráce). 3. Somatické, psychické a sociální aspekty tělesného postižení (ICF). 4. Charakteristika jedinců s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a specifika jejich vzdělávání (význam a specifika vzdělávání, spolupráce kmenové školy a školy při zdravotnickém zařízení). 5. Inkluzivní vzdělávání žáků s tělesným postižením. 6. Metody reedukační, kompenzační a korekční využívané u jedinců s tělesným postižením. 7. Epilepsie. 8. Klasifikace pohybových vad. 9. Mozková obrna, etiologie, formy MO, vliv na psychický vývoj, kombinace postižení (mentální retardace, epilepsie, narušená komunikační schopnost) 10. Progresivní nervosvalová onemocnění (myopatie, SMA), etiologie, průběh onemocnění, důsledky, léčba. 11. Specifika edukace žáků a studentů s postižením CNS (mozková obrna) v mateřské a základní škole. 12. Ucelená rehabilitace, perspektivy a trendy, význam polohování, mezioborová spolupráce, bariéry a jejich překonávání. 13. Profesionální příprava a volba povolání u jedinců s tělesným postižením, zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce. 14. Podpůrná opatření u žáků s tělesným postižením. 15. Terapeutické přístupy u jedinců s tělesným postižením (fyzioterapeutická podpora). 16. Inkluzivní vzdělávání žáků s tělesným postižením.

Literatura:

• ČADOVÁ, Eva a kol. Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného nebo závažného onemocnění. Olomouc: UP, 2015. • FIALOVÁ, Ilona, Dagmar OPATŘILOVÁ a Lucie PROCHÁZKOVÁ. Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8. • JANKOVSKÝ, Jiří. Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením, somatopedická a psychologická hlediska. Praha: TRITON, 2001. 158 s. ISBN 80-7254-192-7. • OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. Elportál. ISBN 978-80-210-7611-2. • OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Předprofesionální a profesionální příprava zdravotně postižených. Brno: MU. 2015. ISBN: 80-210-3718-0 • OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Somatopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2007. 123 stran. ISBN 9788073151379. • VÍTKOVÁ, Marie. Somatopedické aspekty. druhé. Brno: Paido Brno, 2006. 302 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-134-0. • VÍTKOVÁ, Marie. Somatopedie. Distanční studijní text. Opava: Slezská univerzita. 2019. ISBN 978-80-7510-340-6

Okruhy k závěrečné zkoušce – Oftalmopedie

1. Paradigma oftalmopedie – vymezení oboru a jeho postavení v multidisciplinárním pojetí. 2. Vymezení a klasifikace zrakového postižení. 3. Projevy zrakových vad a zrakového postižení v oblasti vidění a zpracování informací. 4. Vývoj zrakového vnímání. Základní vyšetření zrakových funkcí se zaměřením na speciálněpedagogickou diagnostiku oftalmopedickou. 5. Základní speciální pomůcky pro slabozraké a nevidomé se zaměřením na věk, stupeň postižení. 6. Raná péče. Střediska a jejich klientela. Význam a specifika podpory dítěte s postižením zraku a jeho rodiny. 7. Osobnost člověka se zrakovým postižením – vliv postižení zraku na psychické procesy a na kvalitu života. 8. Dítě se zrakovým postižením v předškolním věku (předškolní výchova, dítě s narušeným binokulárním viděním a reedukace těchto vad). 9. Dítě se zrakovým postižením ve školním věku. Speciální vzdělávací potřeby žáka s postižením zraku. Podpora, poradenství a intervence. 10. Systém vzdělávání žáků se zrakovým postižením v ČR. 11. Specifika edukace žáků s postižením zraku. 12. Braillovo písmo – základní informace, způsoby zápisu. Přístup k informacím osob s postižením zraku. 13. Kombinovaná postižení s postižením zraku – základní informace. Hluchoslepotu. 14. Poradenství a intervence: poskytovatelé služeb, specifikace služeb. 15. Základy provádění, orientace v prostoru a samostatný pohyb osob se zrakovým postižením.

Literatura:

• BENEŠ, Pavel a Martin VRUBEL. Oftalmologie pro speciální pedagogy. 1. vyd. Brno: Paido, 2017. 92 s. ISBN 978-80-7315-264-2. • BUBENÍČKOVÁ, Hana, Petr KARÁSEK a Radek PAVLÍČEK. Kompenzační pomůcky pro uživatele se zrakovým postižením. 2. vydání. Brno: TyfloCentrum Brno, 2019. ISBN 978-80-260-1538-3. • FINKOVÁ, Dita, Libuše LUDÍKOVÁ a Veronika RŮŽIČKOVÁ. Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 158 s. ISBN 9788024418575. • JANKOVÁ, Jana a Dagmar MORAVCOVÁ. Asistent pedagoga a dítě se zrakovým postižením. Vydání první. Praha: Pasparta, 2017. 116 stran. ISBN 9788088163619. • KOCHOVÁ, Klára a Markéta SCHAEFEROVÁ. Dítě s postižením zraku : rozvíjení základních dovedností od raného po školní věk. Vyd. 1. Praha: Portál, 2015. 174 s. ISBN 9788026207825. • OPATŘILOVÁ, Dagmar a Zita NOVÁKOVÁ. Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4. • RÖDEROVÁ, Petra, Lea KVĚTOŇOVÁ a Zita NOVÁKOVÁ. Oftalmopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2007. 125 s. ISBN 9788073151454. • RÖDEROVÁ, Petra. Speciálněpedagogická diagnostika oftalmopedická. Metodické texty k projektu MUNI 4.0. Pedagogická fakulta, studijní program Logopedie (Bc.). 2020. ISBN 978-80-210-9590-8. Dostupné na www: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1622> • RÖDEROVÁ, Petra, Marie PAVLOVSKÁ a Martin VRUBEL. Metodika práce s třídním kolektivem v inkluzivní třídě se zaměřením na žáky se zrakovým postižením. Metodická příručka. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2020. 135 s. ISBN 978-80-210-9845-9. Dostupné na www: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1971>

Okruhy k závěrečné zkoušce – Etopedie

1. Etopedie v systému speciální pedagogiky. Inkluzivní přístup. 2. Porucha emocí a chování (PECh) a její dynamika. 3. Definice PECh v kontextu kvality života, speciální vzdělávací (edukační) potřeby. 4. Podpora dítěte s PECh v podmínkách školy. Individuální a systémová podpora, posilování a provázení dítěte v riziku. 5. Systém školských zařízení institucionální výchovy a preventivně výchovné péče. 6. Etopedie – základní informace, východiska, terminologie, trendy. 7. Souvislosti poruch emocí a chování (PECh) a kvality života dítěte – aktuálně i do budoucna. Porucha chování jako bariéra v přístupu ke vzdělávání a vzdělanosti. 8. Dynamický přístup k poruchám chování. Cílové skupiny etopedie. Teorie resilience – ochranné a rizikové faktory. Včasná (raná) intervence. 9. Definice poruchy emocí a chování a možnosti jejich využití pro uchopení situace dítěte. 10. Porucha řízeného chování, neposlušnost a opoziční chování u dětí, hyperkinetický syndrom – ADHD. 11. Speciálně pedagogický proces v etopedii – principy, cíle a úkoly, fáze (prevence, intervence, rehabilitace). Informovaná intervence. 12. Spolupráce

pedagogů se školním poradenským pracovištěm a externími institucemi (PPP, SVP, OSPOD). Systém poradenských a intervenčních zařízení. 13. Systém školských výchovných zařízení (preventivně výchovná péče, ústavní a ochranná výchova), tzv. náhradní výchovná péče. 14. Uvedení do problematiky vedení případu. Základní způsoby hodnocení chování a vyhodnocení situace dítěte/žáka (strukturované hodnocení chování, situace). 44/66 Uvažování v kontextu 3P strategií. Perspektivní orientace. Uvedení do plánování intervence, zásady. 15. Legislativní rámec (nejlepší zájem dítěte, úmluva o právech dítěte, zákony, vyhlášky, oficiální dokumenty – OSPOD, Občanský zákoník, metodické pokyny).

Literatura:

- HELUS, Zdeněk. Dítě v osobnostním pojetí: obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. 286 s. ISBN 9788073676285.
- VOJTOVÁ, Věra. Kapitoly z etopedie. 2., přeprac. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 136 s. ISBN 9788021045736.
- VOJTOVÁ, Věra. Úvod do etopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2008. 127 s. ISBN 9788073151669.
- ELLIOTT, Julian a Maurice PLACE. Dítě v nesnázích: prevence, příčiny, terapie. Translated by Jaroslava Kubátová – Jiří Štěpo. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2002. 206 stran. ISBN 8024701820.
- VOJTOVÁ, Věra a Karel ČERVENKA. Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Educational needs of children at risk and with behavioural disorders. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 193 s. ISBN 978-80-210-6134-7.
- PELIKÁN, Jiří. Pomáhat být: otevřené otázky teorie provázející výchovy. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2002. 159 s. ISBN 9788024603452.

Okruhy k závěrečné zkoušce – Logopedie

1. Logopedie – koncepce oboru logopedie, mezioborová spolupráce. Historický vývoj logopedie. 2. Systém poskytování logopedické intervence v ČR, související legislativa. 3. Proces lidské komunikace – charakteristika, význam. Verbální, nonverbální komunikace. 4. Logopedická prevence – primární, sekundární, terciární. 5. Vývoj řeči a jazykových schopností. Psychologické a společenské faktory vývoje řeči a jazyka. 6. Jazykové roviny – rovina lexikálně-sémantická, morfologicko-syntaktická, foneticko-fonologická, pragmatická. 7. Anatomie a fyziologie mluvních orgánů. 8. Narušená komunikační schopnost – vymezení. Přehled jednotlivých forem narušené komunikační schopnosti. 9. Dyslálie – vymezení, etiologie, klasifikace. Zásady přístupu při korekci dyslálie. 10. Specificky narušený vývoj řeči a jazykových schopností – vymezení, etiologie, symptomatologie. 11. Poruchy fluence řeči – balbuties, tumultus sermonis. Vymezení, etiologie, symptomatologie. 12. Narušení zvuku řeči (huhňavost, palatolalie). Vymezení, etiologie, symptomatologie. 13. Získaná orgánová nemluvnost – afázie. Vymezení, etiologie, symptomatologie. Komplexní péče o osoby s afázií. 14. Získaná psychogenní nemluvnost – mutismus, selektivní mutismus. Přístupy k dítěti se selektivním mutismem. 15. Sekundární poruchy komunikace.

Literatura:

ALLEN, K.E., MAROTZ, L.R. (2002). Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do 8 let. Praha: Portál, 2002. BOČKOVÁ, B. (2011). Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči. Brno: Masarykova univerzita, 2011. BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. Komunikace dětí předškolního věku. Vydání 1. Praha: Grada, 2012. 236 stran. ISBN 9788024730080. BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona, Radka HORÁKOVÁ a Jiřina KLENKOVÁ. Logopedie & surdopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2007. 118 stran. ISBN 9788073151362. DVOŘÁK, J. Logopedický slovník. Žďár nad Sázavou: Edice Logopaedia clinica, 1998. KLENKOVÁ, Jiřina. Logopedie. 1. vyd. Praha: Grada publishing, 2006. 229 s. edice psychologické a pedagogické literatury. ISBN 80-247-1110-9. LEJSKA, Mojmír. Poruchy verbální komunikace a foniatry. Brno: Paido, 2003. 156 s. ISBN 8073150387.

Okruhy k závěrečné zkoušce – Surdopedie

1. Terminologická východiska oboru surdopedie – vymezení základních pojmů – obor, cíl, metody, mezioborové vztahy, předmět zájmu oboru surdopedie. Charakteristika osob se sluchovým postižením. 2. Historický vývoj péče o jedince se sluchovým postižením – průkopníci vzdělávání neslyšících (obd. 16. – 17. století), rozvoj institucí, ústavů a škol pro sluchově postižené, 46/66 vývoj koncepcí vyučování, milánský kongres, péče o jedince se sluchovým postižením ve 20. století v českých zemích, osobnosti ve světě osob se sluchovým postižením 3. Sluch – anatomie a fyziologie sluchového ústrojí, význam sluchu, důsledky sluchového postižení. 4. Klasifikace a etiologie sluchového postižení – faktory negativně ovlivňující vývoj sluchového ústrojí. 5. Diagnostika sluchových vad – diagnostika sluchového postižení, objektivní a subjektivní sluchové zkoušky, screeningové vyšetření sluchu, depistáž, preventivní prohlídky. 6. Řeč u jedinců se sluchovým postižením – ontogeneze řeči, stádia vývoje řeči u jedinců se sluchovým postižením, přípravné období a vlastní vývoj řeči u dítěte se sluchovým postižením. Logopedická péče u jedinců se sluchovým postižením. 7. Komunikační systémy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, legislativní opatření. Komunikační systémy vycházející z českého jazyka. Český znakový jazyk. 8. Sluchová protetika – individuální sluchová protetika, kompenzační pomůcky a jejich význam, využití při vzdělávání, legislativa. 9. Včasná intervence u jedinců se sluchovým postižením – raná péče, speciálně pedagogická centra, formy spolupráce s rodinou, situace rodičů dítěte se sluchovým postižením, zdravotnická péče, screening, depistáž, speciálně pedagogická diagnostika, výběr školského zařízení. 10. Systém vzdělávání u jedinců se sluchovým postižením – inkluzivní vzdělávání, vzdělávání ve školách zřiz. dle par. 16 odst. 9 ŠZ. Možnost studia studentů se sluchovým postižením na VŠ. 11. Profesní orientace a profesní uplatnění jedinců se sluchovým postižením. 12. Legislativní opatření – legislativní opatření vztahující se ke vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením, zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, možnosti využívání tlumočení z/do znakového jazyka, příspěvky na kompenzační pomůcky, zdravotnická péče. 13. Komunita Neslyšících – kultura Neslyšících, organizace osob se sluchovým postižením, kluby neslyšících, volnočasové aktivity, časopisy zaměřené na problematiku sluchového postižení. 14. Tlumočnické služby pro osoby se sluchovým postižením – tlumočení z/do znakového jazyka, podmínky tlumočení, etický kodex tlumočnicka znakového jazyka, legislativní opatření. 15. Hluchoslepota – pojetí a klasifikace hluchoslepoty, etiologie, možnosti vzdělávání, organizace pro jedince s hluchoslepotou.

Literatura:

- DOLEŽALOVÁ, L., HRICOVÁ, L. Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou. In OPATŘILOVÁ, D., NOVÁKOVÁ, Z. et al. (2012) Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením. Brno: Masarykova univerzita.
- DRŠATA, J., HAVLÍK, R. a kolektiv autorů (2016) Foniatrie – Sluch. Havlíčkův Brod: Tobiáš.
- HORÁKOVÁ, R. (2012) Sluchové postižení – úvod do surdopedie. Praha: Portál.
- HOUDOVÁ, Z. (2005) Sluchové postižení u dětí – komplexní péče. Praha: Triton.
- HRUBÝ, J. (1997, 1998) Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 1. a 2. díl. Praha: Septima, 1997, 1998.
- JUNGWIRTHOVÁ, I. (2015) Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ. Vydání první. Praha: Portál.
- KRAHULCOVÁ, B. (2014) Komunikační systémy sluchově postižených. Praha: Beakra.
- LEJSKA, M. (2003) Poruchy verbální komunikace a foniatrie. Brno: Paido.
- LUDÍKOVÁ, L. (2001) Edukace hluchoslepeho dítěte raného věku. 1. vyd. Olomouc: UP.
- LUDÍKOVÁ, L. (2000). Vzdělávání hluchoslepých I. 1. vyd. Praha: Scientia.
- LUDÍKOVÁ, L. (2001). Vzdělávání hluchoslepých III. 1. vyd. Praha: Scientia.
- SKÁKALOVÁ, T. (2011) Uvedení do problematiky sluchového postižení. Hradec Králové: Gaudeamus.
- SOURALOVÁ, E. (2002) Čtení neslyšících. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého.
- ŠTĚRBOVÁ, D. a kol. (2005) Hluchoslepota – lidé s ní a kolem ní. 1. vyd. Olomouc: UP.